

1041: Hervormde Kerk op het Kerkplein

1760: interieur Lutherse Kerk aan de Waterkant

1772: interieur Hindoeïstische tempel Jaggernath Lachmonstraat

Kerki en Mandir

De Blik van Dick

“Natuurlijk kunt u de kerkdienst bijwonen”, zegt Pukkie, onze gids in Santigrón. “Maar ik waarschuw u: die duurt een uur of vier en is helemaal in het Saramaccas”. Volgens hem is dit een behoorlijk traditionele kerk. “De jeugd gaat naar een kerk aan de andere kant van het dorp. Daar is het veel drukker. De muziek en de toespraken zijn er heel modern!” Beide lijken ons iets te gortig. We gaan een eindje wandelen en passeren de kerk. Net als bij schoolgebouwen is de muur maar een meter opgemetseld; de bovenkant bestaat –vanwege de broodnodige ventilatie– uit gaas, waardoor we een blik naar binnen kunnen werpen. Ongeveer dertig, meest oudere, dorpsbewoners luisteren naar de voorganger. Op de terugweg is de man nog, of weer, aan het woord.

In Paramaribo zijn we wel een paar keer naar de kerk geweest. Eerst naar de Lutherse kerk aan de Waterkant. Ds. Urwin Holband, een van de predikanten van die kerk, hadden we in november 2015 ontmoet tijdens het symposium ‘Makandra in lobi, samen gemeenschap zijn’ dat ter gelegenheid van veertig jaar onafhankelijkheid van Suriname werd georganiseerd in de Spuikerk. De banden tussen beide Lutherse diaconieën zijn nog altijd heel sterk, wat ook geldt voor de Diakonie van Amsterdam en die van Suriname. Tot 1975 was geheel Suriname onderdeel van de Diakonie van Amsterdam.

We worden in de kerk allerhartelijkst ontvangen. De dienst lijkt sterk op zoals we die bij ons gewend zijn, maar er zijn wel degelijk verschillen: iedereen die in functie is, draagt een witte bloes of een wit jasje, collecteren gaat hier nog met een ‘hengel’ die met witte handschoenen wordt vastgehouden, de toon van dienst is wat luchtiger met meer ruimte voor humor. Na het openingslied begroeten de gemeenteleden elkaar: niet alleen de mensen in je onmiddellijke omgeving, nee, iedereen geeft iedereen een hand of een brasa (omhelzing). Het kost wat tijd, maar in een land waar men zegt ‘Jullie hebben horloges, wij hebben de tijd’ maakt dat niet uit. Ook na afloop van de dienst krijgen we van iedereen een hand. “Goede zondag”, zeggen we in Nederland. In Suriname wenst men je een goede of gezegende hele week. Aardig was ook dat iedereen die de komende week iets te vieren had, werd vlak voor de zegen naar voren geroepen, kort toegesproken en in de zegen apart vermeld. Het grootste verschil met onze diensten is wel de muziek. Er is orgelbegeleiding (overigens werd ook hier gecollecteerd voor de restauratie van het orgel), maar de liederen zijn allemaal veel meer up tempo, swingender haast.

Om twee redenen deed de kerk mij sterk denken aan de Rogatekapel, die we vroeger bezochten: er waren klapstoelen en op het ‘predikantenbord’ stond de naam van Ds. Solinger, die in mijn jeugd ook voorganger in de genoemde kapel was en blijkbaar een paar jaar in Paramaribo heeft gestaan. Ds. Holband was zelfs door hem in het ambt bevestigd.

Aan de Waterkant zijn we nog een paar keer teruggevoerd en ook hebben we een dienst bijgewoond in de Hervormde kerk op het Kerkplein, toevallig op Moederdag. Moeders en Oma’s staan in Suriname in zeer hoog aanzien. Zij bestieren het huishouden en voeden de kinderen op, soms heel streng en niet altijd even zachtzinnig. Vaders zijn vaak niet in beeld. Kennissen van ons noteerden deze quote van een predikant in weer in een andere kerk: “In de Bijbel staat: gaat heen en vermenigvuldigt u; in Suriname geldt veelal: vermenigvuldigt u en gaat heen!”. Moederdag werd ook in deze dienst uitbundig gevierd en aan het eind kregen alle dames een cadeautje.

Heel bijzonder was het om tijdens het Navrati-feest een dienst in een Hindoeïstische tempel bij te wonen, daarvoor uitgenodigd door vriend/collega/buurman Ratan. Bij binnenkomst moesten de schoenen uit, de dames –gekleed in schitterende, kleurrijke sari’s zaten links, de heren rechts, maar strikt werd daar niet de hand aan gehouden. De voorganger (Pandit) voerde een uur het woord, waar we helaas niets van hebben verstaan omdat het allemaal in het Hindi was. Af en toe was er muziek, gespeeld op traditionele Indiase instrumenten. Opvallend was de hoeveelheid humor die blijkbaar in zijn toespraak zat, want er werd ook flink gelachen. Het geheel werd omlijst door rituelen en beelden die we niet allemaal konden doorgronden, al gaf Ratan na afloop een heleboel uitleg tijdens de maaltijd: na iedere dienst is hier een open maaltijd voor een man of tweehonderd.

Joke las ergens dat er in Suriname 1500 geregistreerde religieuze instanties bestaan. Die zijn van zeer diverse pluimage: traditionele religies van de Inheemsen (Indianen) en de mensen die uit Afrika zijn gehaald (zoals Winti), Hindoeïstaans, Javaans, Joods, Islamitisch, Katholiek, Protestants in zeer veel smaken.

We hebben er dus nog een paar te gaan!

Dick Spijker
www.deblikvandick.nl